

Sygn. akt I ACa 22/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 kwietnia 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Roman Sugier (spr.)
Sędziowie :	SA Anna Bohdziewicz SO del. Tomasz Tatarczyk
Protokolant :	Barbara Białożyt

po rozpoznaniu w dniu 20 kwietnia 2018 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa B. K.

przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w S.

o ustalenie

oraz z powództwa wzajemnego Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w S.

przeciwko B. K.

o ustalenie

na skutek apelacji i zażalenia powódki-pozwanej wzajemnej

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 6 września 2016 r., sygn. akt I C 43/16,

1) zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 3/ w ten sposób:

a) zasądza od powódki B. K. na rzecz pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w S.3 617 (trzy tysiące sześćset siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu,

b) zasądza od pozwanej wzajemnej B. K. na rzecz powódki wzajemnej Spółdzielni Mieszkaniowej (...) wS.12 217 (dwanaście tysięcy dwieście siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu,

2) oddala zażalenie powódki B. K. w pozostałej części,

- 3) znosi wzajemnie koszty procesu między stronami w postępowaniu zażaleniowym;
- 4) nakazuje pobrać od pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w S. na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w Katowicach) 36,50 (trzydzieści sześć 50/100) złotych tytułem części opłaty od zażalenia, od uiszczenia której powódka była zwolniona;
- 5) oddala apelację;
- 6) zasądza od pozwanej wzajemnej B. K. na rzecz powódki wzajemnej Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w S. 6 075 (sześć tysięcy siedemdziesiąt pięć) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym i przed Sądem Najwyższym.

SSO del. Tomasz Tatarczyk	SSA Roman Sugier	SSA Anna Bohdziewicz
---------------------------	------------------	----------------------

Sygn. akt I ACa 22/18

UZASADNIENIE

W ramach powództwa głównego powódka B. K. w pozwie skierowanym przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w S. wnosila o ustalenie, że przysługuje jej i jej byłemu mężowi M. K., jako majątek wspólny małżeński, spółdzielcze, lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego nr (...), o powierzchni 46,68 m², znajdującego się w budynku pozwanej przy ul. (...) w S..

Pozwana wnosila o oddalenie powództwa.

W pozwie wzajemnym domagała się stwierdzenia nieważności przydziału z 10 czerwca 1996 r. dokonanego na rzecz pozwanej wzajemnej jako wydanego pod wpływem błędu co do tożsamości osoby uprawnionej oraz nieważnego z mocy art. 213 § 4 prawa spółdzielczego.

Wyrokiem z dnia 6 września 2016 r. Sąd Okręgowy w Katowicach oddalił powództwo główne (pkt 1.), ustalił, że nie istnieje spółdzielcze, lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego w S. przy ul. (...) o powierzchni 46,68 metrów kwadratowych, wynikające z przydziału mieszkalnego nr (...) z dnia 10 czerwca 1996 r. dokonanego przez Spółdzielnię Mieszkaniową (...) w S. na rzecz B. K. córki W., z domu B. (pkt 2.).

Ponadto Sąd zasądził od B. K. na rzecz Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w S. 19.434 złote tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt 3.).

Wyrok Sądu Okręgowego oparty został na następujących ustaleniach faktycznych. B. M., z domu K., córka F., urodzona w (...) r., została członkiem poprzedniczki prawnej pozwanej Spółdzielni 13 grudnia 1978 r. Jej numer rejestru członkowskiego to (...). Uzyskała ona przydział lokalu mieszkalnego, składającego się z dwóch izb, o powierzchni użytkowej 30,93 m², w tym 17,90 m² powierzchni mieszkalnej. Jako B. K. była jedyną osobą wskazaną w przydziale uprawnioną do zamieszkania w lokalu. Po wyjeździe za granicę, pozostawiła lokal do użytkowania swemu bratu M. K. i jego żonie B. K., córce W., z domu B., urodzonej w (...) r.

B. K., córka W., wystąpiła w 1996 r. do Spółdzielni o wyrażenie zgody na adaptację pomieszczenia przylegającego do mieszkania. Zgoda została udzielona i w następstwie tego powiększono mieszkanie o dodatkowy pokój.

Pismem z 28 maja 1996 r. B. K., córka W., wystąpiła do Spółdzielni z pismem następującej treści: „W związku z zaginięciem decyzji mieszkaniowej zwracam się z prośbą do w/w Spółdzielni o wydanie mi nowej decyzji na mieszkanie, które zamieszkuje. K. B.”.

Dnia 10 czerwca 1996 r. Spółdzielnia Mieszkaniowa (...) w S. wydała przydział lokalu mieszkalnego nr (...) na rzecz B. K. wskazując, że w przydzielonym mieszkaniu mają obowiązek zamieszkać oprócz niej mąż M. K., córka A. K. i syn P. K..

Z treści przydziału wynika, że został on wydany na podstawie przyłączenia dodatkowego pomieszczenia do mieszkania, które obecnie składa się z trzech izb

o powierzchni użytkowej 46,68 m², powierzchni mieszkalnej 33,65 m².

Wyrokiem z 21 lutego 2005 r. w sprawie sygn. akt (...) Sąd Okręgowy w K. rozwiązał przez rozwód związek małżeński B. K. z M. K..

Pismem z 4 kwietnia 2007 r. Spółdzielnia Mieszkaniowa (...)

w S. zawiadomiła Sąd Rejonowy w Sosnowcu, który prowadził postępowanie w sprawie (...) o podział majątku wspólnego B. K. i M. K., że przydział z 10 czerwca 1996 r. został wydany na rzecz B. K. córki W., która nie była członkiem Spółdzielni błędnie przyjmując, że jest ona B. K. córką F., która była członkiem Spółdzielni.

Pismem z 16 kwietnia 2009 r. Spółdzielnia Mieszkaniowa (...)

w S. uchyliła się od skutków swego oświadczenia woli, to jest treści przydziału lokalu mieszkalnego z 10 czerwca 1996 r.

Mając na względzie powyższe ustalenia faktyczne Sąd uznał, że powództwo główne jest bezzasadne. B. K. z domu B. nigdy nie była członkiem Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w S.. Występując do pozwanej Spółdzielni pismem z 28 maja 1996 r. o wydanie ponownego przydziału lokalu, gdyż poprzedni zaginął, wprowadziła pozwaną w błąd. Wykorzystała zbieżność imienia i nazwiska z B. K., córką F., która wyjechała za granicę pozostawiając swe mieszkanie swemu bratu do użytkowania. Faktycznie uprawniona do lokalu po wyjściu za mąż przyjęła nazwisko M.. Spółdzielcze prawo do lokalu przysługujące B. M. nie wygasło. Kolejny przydział wydany 10 czerwca 1996 r. na rzecz powódki głównej jest z mocy art. 213 § 4 i 204 § 1 i 2 prawa spółdzielczego nieważny. Spółdzielnia w tym czasie nie mogła bowiem dokonywać tego rodzaju przydziału na rzecz osoby nie będącej jej członkiem. Dlatego nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia, w ocenie Sądu pierwszej instancji, że pozwana uchybiła rocznemu terminowi do uchylenia się od skutków prawnych oświadczenia o dokonaniu przydziału lokalu na rzecz powódki.

Sąd za zasadne uznał powództwo wzajemne. Powódka wzajemna ma bowiem interes prawny w żądaniu ustalenia nieistnienia spółdzielczego, lokatorskiego prawa do lokalu wynikającego z przydziału z dnia 10 czerwca 1996 r. Jedynie deklaratoryjny wyrok potwierdzający nieważność czynności prawnej wynikającej z mocy prawa eliminuje niepewność stanu prawnego. Jako podstawę prawną orzeczenia w tym zakresie Sąd Okręgowy wskazał przepis art. 189 k.p.c.

O kosztach Sąd orzekł na mocy art. 98 k.p.c. uznając, że pozwanej-powódce wzajemnej przysługuje od powódki-pozwanej wzajemnej roszczenie o zwrot opłaty sądowej od pozwu wzajemnego oraz koszty zastępstwa procesowego w sprawie wywołanej pozwem głównym oraz pozwem wzajemnym.

Wyrok został zaskarżony przez powódkę-pozwaną wzajemną apelacją odnośnie rozstrzygnięcia o jakim mowa w punkcie 2. wyroku oraz zażaleniem kwestionującym orzeczenie o kosztach (pkt 3.).

W apelacji skarżąca zarzuciła naruszenie przepisów art. 321 k.p.c. w związku

z art. 187 § 1 pkt 1 k.p.c. poprzez stwierdzenie nieistnienia spółdzielczego prawa do lokalu w sytuacji, gdy żądanie pozwu wzajemnego dotyczyło ustalenia nieważności przydziału z którego prawo to wynika, co stanowi wyrokowanie ponad żądanie pozwu wzajemnego.

Zarzucono też naruszenie przepisu art. 189 k.p.c. w związku z art. 204 § 1 k.p.c. poprzez wydanie rozstrzygnięcia w zakresie powództwa wzajemnego w sytuacji, gdy powódka wzajemna nie miała interesu w uzyskaniu orzeczenia ustalającego. Powództwo wzajemne dotyczyło bowiem w istocie tego samego co powództwo główne.

Powołując się na powyższe skarżąca wносиła o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i orzeczenie o kosztach zgodnie z wniesionym zażaleniem, ewentualnie o zmianę wyroku i oddalenie powództwa wzajemnego oraz stosowną korektę orzeczenia o kosztach zgodnie z wnioskiem zażalenia.

Kolejny wniosek ewentualny dotyczył uchylenia wyroku w zaskarżonej części i przekazania sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach za obie instancje.

W zażaleniu skarżąca zarzuciła bezpodstawne zastosowanie § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r.

w sprawie opłat za czynności radców prawnych i przyjęcie, że stawka radcy prawnego reprezentującego stronę przeciwną wynosi 7.200 złotych podczas, gdy sprawa została wytoczona przed 1 stycznia 2016 r., a więc miały zastosowanie przepisy uprzednio regulujące wysokość tego rodzaju wynagrodzenia, przewidujące wynagrodzenie w sprawach o wartości przedmiotu sporu wynoszących 100.000 złotych w wysokości 3.600 złotych.

Skutkowało to, zdaniem skarżącej, zawyżeniem kosztów zasądzonych na rzecz strony przeciwnej o 7.200 złotych.

Dalej zarzucono naruszenie przepisu art. 98 k.p.c. poprzez uznanie, że strona przeciwna jest stroną wygrywającą spór w zakresie powództwa wzajemnego, gdy w istocie Sąd pierwszej instancji o powództwie tym nie orzekł.

Zarzucono także naruszenie przepisu art. 102 k.p.c. poprzez niezastosowanie tego przepisu mimo, że spór dotyczył przydziału lokalu wydanego przez organ Spółdzielni dobrowolnie, a następnie zakwestionowanego po wielu latach. Za zastosowaniem przepisu art. 102 k.p.c. w ocenie skarżącej przemawia też jej sytuacja materialna.

Wskazując na powyższe powódka-pozwana wzajemna wносиła o odstąpienie od obciążania jej kosztami procesu na rzecz strony przeciwnej, ewentualnie o zasądzenie od powódki wzajemnej na rzecz skarżącej kosztów postępowania przed Sądem pierwszej instancji i o zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego.

Pozwana-powódka wzajemna wносиła o oddalenie apelacji i o zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego. W ocenie tej strony, kwestionowane rozstrzygnięcie co do pozwu wzajemnego dotyczy jego istoty i nie jest wyrokowaniem ponad żądanie.

W odpowiedzi na zażalenie Spółdzielnia wносиła o jego oddalenie i zasądzenie od strony przeciwnej kosztów wywołanych postępowaniem w tym zakresie.

W ocenie tej strony, Sąd pierwszej instancji zastosował prawidłową stawkę wynagrodzenia, gdyż pozew wzajemny został wniesiony 11 marca 2016 r., a więc już pod rządami rozporządzenia z 22 października 2015 r. Za bezzasadne Spółdzielnia uznała też pozostałe zarzuty zażalenia odwołując się do dotychczasowej argumentacji procesowej.

Wyrokiem z dnia 12 maja 2017 r. Sąd Apelacyjny w Katowicach uchylił zaskarżony wyrok w punkcie 2. w całości i w punkcie 3. w zakresie orzeczenia o kosztach procesu w zakresie powództwa wzajemnego i przekazał sprawę w tej części do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Ponadto Sąd odwoławczy zmienił zaskarżony wyrok w punkcie 3. w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach procesu z powództwa B. K. o tyle, że obniżył kwotę zasądzoną od powódki na rzecz pozwanej wzajemnej z 7.217 złotych do 3.617 złotych.

Sąd oddalił zażalenie w pozostałej części, zniósł wzajemnie koszty postępowania zażaleniowego oraz nakazał pobrać od Spółdzielni Mieszkaniowej (...)

w S. na rzecz Skarbu Państwa 36,50 złotych tytułem części opłaty od zażalenia od uiszczenia której powódka była zwolniona.

W motywach wyroku Sąd Apelacyjny podał, że zasadny jest zarzut zawarty w apelacji powódki, że Sąd Okręgowy nie rozpoznał istoty sporu w zakresie powództwa wzajemnego, które dotyczyło stwierdzenia nieważności uchwały Spółdzielni o przydziale lokalu, orzekł zaś o nieistnieniu prawa do lokalu, co nie jest żądaniem tożsamym.

Skutkowało to uchycieniem wyroku w części dotyczącej powództwa wzajemnego na mocy art. 386 § 4 k.p.c.

Sąd odwoławczy wyraził nadto pogląd, że przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd pierwszej instancji winien uwzględnić współuczestnictwo konieczne po stronie pozwanej byłego męża powódki M. K., gdyż on także objęty był kwestionowanym przydziałem lokalu.

Sąd Apelacyjny nie podzielił zarzutu apelacji dotyczącego naruszenia przepisu art. 189 k.p.c. podkreślając, że oddalenie powództwa głównego nie jest tożsame ze stwierdzeniem nieważności przydziału, czego Spółdzielnia domaga się w ramach powództwa wzajemnego.

Zażalenie Sąd odwoławczy uznał za zasadne częściowo wskazując na to, że co do powództwa głównego należało zastosować dotychczasowe przepisy przewidujące stawkę wynagrodzenia 3.600 złotych, natomiast w dacie wniesienia powództwa wzajemnego stawka wynagrodzenia pełnomocnika wynosiła już 7.200 złotych. Dlatego Sąd Apelacyjny skorygował orzeczenie o kosztach odnośnie powództwa głównego nie dopatrując się podstaw do odstąpienia od obciążania powódki kosztami procesu w oparciu o przepis art. 102 k.p.c.

Rozstrzygnięcie zawarte w punkcie 1. wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach zostało zaskarżone zażaleniem przez powódkę-pozwaną wzajemną do Sądu Najwyższego.

Skarżąca zarzuciła naruszenie przepisu art. 386 § 1 k.p.c. poprzez przyjęcie, że wyrok dotyczący powództwa wzajemnego winien być uchylony, a sprawa w tym zakresie ponownie rozpoznana, gdyż nie rozpoznano istoty sporu w tym zakresie

Zdaniem powódki-pozwanej wzajemnej Sąd Okręgowy w ogóle nie rozpoznał żądania zgłoszonego przez stronę przeciwną w pozwie wzajemnym ani też nie wystąpiła ona w terminie z wnioskiem o uzupełnienie wyroku, w związku z tym okoliczność ta nie powinna być sanowana przez Sąd drugiej instancji.

Podnosząc powyższe powódka wniosła o uchycienie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania i o zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego.

Pozwana-powódka wzajemna wniosła o oddalenie zażalenia i o zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego przed Sądem Najwyższym.

Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 10 listopada 2017 r. uchylił zaskarżony wyrok, pozostawiając rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego orzeczeniu kończącemu postępowanie w sprawie.

W motywach swego orzeczenia Sąd Najwyższy za błędne uznał stwierdzenie przez Sąd Apelacyjny, że nie została rozpoznana istota sporu w zakresie powództwa wzajemnego. Uznał, że Sąd Okręgowy rozpoznał sprawę w tym

zakresie i nie miało miejsce wyrokowanie ponad żądanie w rozumieniu przepisu art. 321 §1 k.p.c. Wyraził pogląd, że kwestionowane orzeczenie jest jedynie w modyfikacją nieprawidłowo sformułowanego żądania pozwu wzajemnego, które jest zgodne z wolą strony, która wniosła pozew wzajemny i znajduje potwierdzenie w okolicznościach faktycznych przytoczonych przez Spółdzielnię dla uzasadnienia powództwa wzajemnego. Ingerencja Sądu Okręgowego nie była zbyt daleko idąca, gdyż stanowiła nadanie wyrażonej w treści pisma woli powoda poprawnej formy jurydycznej. Tak bowiem nieważność czynności prawnej jak i jej nieistnienie powoduje, że stosunek prawny, który miałby z tej czynności prawnej wynikać nie powstaje, a zatem nie istnieje. Żądanie wyrażone w pozwie wzajemnym należy więc uznać za pewnego rodzaju skrót myślowy tego, co zostało wyrażone w punkcie 2. wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach.

Za błędne Sąd Najwyższy uznał stwierdzenie Sądu Apelacyjnego jakoby w sprawie z powództwa wzajemnego występowało współuczestnictwo konieczne byłego męża powódki, gdyż w dacie wydania kwestionowanego przydziału osoby te pozostawały wówczas w związku małżeńskim.

Skoro bowiem pozwana wzajemna nie była członkiem powódki wzajemnej, jak i członkiem Spółdzielni nie był jej mąż, brak było podstaw do uznania, że zachodziła konieczność zapoznania byłego męża powódki do udziału w sprawie w trybie przepisu art. 195 § 2 k.p.c.

Sąd Apelacyjny w Katowicach zważył, co następuje:

Rozpoznając ponownie apelację powódki-pozwanej wzajemnej Sąd odwoławczy w obecnym składzie za chybiony uznaje zarzut naruszenia przez Sąd pierwszej instancji przepisu art. 321 k.p.c. w związku z art. 187 § 1 pkt 1 k.p.c., mający polegać na wyrokowaniu ponad żądanie w zakresie powództwa wzajemnego. Zgodzić należy się z argumentacją Sądu Najwyższego zawartą w postanowieniu z dnia 10 listopada 2017 r., że istota sporu w zakresie tego powództwa została rozpoznana. Nie miało też miejsce orzekanie ponad żądanie. Sąd Okręgowy w Katowicach nadał jedynie poprawną jurydycznie formę orzeczenia co do przedmiotu będącego przedmiotem żądania zgłoszonego przez Spółdzielnię Mieszkaniową (...) w S.. Istota sporu w tym zakresie nie sprowadza się bowiem do tego czy przydział prawa do lokalu dokonany na rzecz powódki głównej jest ważny, lecz czy wywołał on powstanie spółdzielczego prawa do lokalu przysługującego skarżącej. Wprawdzie postanowienie Sądu Najwyższego kwestionujące zasadność uchylecia wyroku w części dotyczącej powództwa wzajemnego nie jest wiążące dla Sądu Apelacyjnego co do meritum sprawy, jednakże argumentacja zawarta w motywach wspomnianego postanowienia jest aprobowana przez Sąd Apelacyjny. Ze względu na to, że przytoczono ją wyżej zbędne jest powielanie jej w tej części uzasadnienia wyroku.

Za bezzasadny Sąd Apelacyjny uznaje także zarzut naruszenia przepisu art. 189 k.p.c. w związku z art. 204 § 1 k.p.c. mający polegać na tym, że powódka wzajemna nie ma interesu prawnego w ustaleniu, że nie istnieje spółdzielcze prawo do lokalu wynikające z kwestionowanego przydziału, gdyż pozew wzajemny jest w istocie tożsamy z pozwem głównym.

W judykaturze i piśmiennictwie utrwalony jest pogląd, że nie ma interesu w żądaniu ustalenia na podstawie art. 189 k.p.c. strona, która może dochodzić obrony swych praw w inny sposób.

Oddalenie powództwa głównego nie chroni interesów pozwanej-powódki wzajemnej w dostateczny sposób. Strona przeciwna utrzymywała bowiem, że mimo wadliwości oświadczenia woli Spółdzielni co do dokonania przydziału lokalu, powstało po jej stronie spółdzielcze prawo do lokalu. Za obojętną uważała kwestię członkostwa w Spółdzielni w dacie przydziału uznając, że Spółdzielnia nie uchyliła się w terminie od skutków prawnych oświadczenia woli o dokonaniu przydziału.

Wyrok Sądu pierwszej instancji oddalający powództwo główne nie jest tożsamy co do usunięcia wątpliwości co do stanu prawnego z wyrokiem stwierdzającym, że mimo dysponowania przydziałem powódce-pozwanej wzajemnej nie

służy prawo do lokalu spółdzielczego wynikające z tego przydziału. Trafnie więc Sąd pierwszej instancji uznał, że pozwana-powódka wzajemna posiada interes prawny w rozumieniu przepisu art. 189 k.p.c., co do ustalenia jakie zostało dokonane wyrokiem dotyczącym tego powództwa.

Zażalenie powódki na rozstrzygnięcie o kosztach procesu jest zasadne częściowo. Sąd Apelacyjny w obecnym składzie podziela w pełni wywody i argumentację zawarte we wcześniejszym wyroku jaki zapadł w niniejszej sprawie w dniu 12 maja 2017 r.

Zasadnie skarżąca zarzuca, że stawka wynagrodzenia przysługująca pełnomocnikowi pozwanej-powódki wzajemnej w sprawie wywołanej powództwem głównym winna wynosić 3.600 złotych. Winna być ustalona w oparciu o rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych obowiązujące w dacie wniesienia pozwu głównego. Pozew wzajemny wniesiono do sądu już pod rządami rozporządzenia obowiązującego od 1 stycznia 2016 r., a przewidziana nim stawka to 7.200 złotych.

W tym zakresie zarzut zawyżenia kosztów procesu należy uznać za chybiony.

Mając powyższe na względzie, Sąd Apelacyjny na mocy art. 386 § 1 k.p.c. i art. 385 k.p.c. w związku z art.397 § 2 uwzględniając częściowo zażalenie skarżącej, zasądził od powódki na rzecz pozwanej 3.617 złotych z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa w postępowaniu dotyczącym powództwa głównego (pkt 1), zasądził od pozwanej wzajemnej na rzecz powódki wzajemnej 12.217 złotych kosztów postępowania wywołanego powództwem wzajemnym, na co składa się

5.000 złotych opłaty od pozwu i 7.217 złotych tytułem wynagrodzenia pełnomocnika i opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, a w pozostałej części zażalenie oddalił (pkt 2), znosząc wzajemnie koszty postępowania zażaleniowego na podstawie art. 100 k.p.c. ze względu na jego wynik (pkt 3).

Na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych nakazano pobrać od pozwanej-powódki wzajemnej 36,50 złotych tytułem części opłaty od zażalenia na rozstrzygnięcie o kosztach od uiszczenia której powódka-pozwana wzajemna była zwolniona (pkt 4).

Oddalenie apelacji powódki-pozwanej wzajemnej nastąpiło na mocy art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego i postępowania zażaleniowego przed Sądem Najwyższym orzeczono na mocy art. 98 k.p.c. w związku z § 2 ust. 6 i § 10 ust. 2 (4.050 zł) oraz § 10 ust. 2 pkt 2 (2.025) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. 2015, poz. 1084).

Sąd Apelacyjny nie dopatrył się okoliczności uzasadniających odstąpienie od obciążania powódki-pozwanej wzajemnej od kosztów procesu za postępowanie przed Sądem Okręgowym, Sądem Apelacyjnym i Sądem Najwyższym. W sprawie nie zachodzi wyjątkowy wypadek o jakim mowa w przepisie art. 102 k.p.c. Spór wyniknął bowiem z nagannego zachowania skarżącej dążącej, z naruszeniem zasad współżycia społecznego, do uzyskania prawa do lokalu mimo, iż była świadoma, że prawo jej takie w istocie nie przysługuje.

SSO del. Tomasz Tatarczyk	SSA Roman Sugier	SSA Anna Bohdziewicz
---------------------------	------------------	----------------------